

پښتونستان د علومو او انساني مطالعاتو فریښی
پرتال جامع علوم انسانی

مجتمع قضایی خانواده در بزرگراه شهید محلاتی، چهار راه نیرو جنوبی، جنب آتش نشانی واقع و قبل از احیاء دادرها و تشکیل مجتمع قضایی خانواده ۲ به کلیه دعاوی خانوادگی در سطح تهران بزرگ رسیدگی می کرد. در حال حاضر نیز چون محدوده مشخص ندارد کلیه دادخواست های تقدیمی قبول و ارجاع می شود و ۲۷ شعبه فعال دارد.

این مجتمع دارای ۴۹ نفر کادر قضایی و ۲۳۵ نفر کادر اداری است که ۷۰ نفر رسمی و ۴۸ نفر پیمانی و ۱۶ نفر روزمزد استان و ۱۶ نفر روزمزد اداره کل پشتیبانی قوه قضائیه و ۳۵ نفر کارکنان خدماتی و نگهبانی و ۵۰ نفر به صورت روزمزد مجتمع هستند. مجتمع قضایی خانواده دارای واحد ارشاد و معاضدت قضایی است که توسط همکاران دارای لیسانس حقوق اداره می شود. واحد حکمیت با تلاش ریاست مجتمع تشکیل و در کنار هر شعبه یکی از همکاران به عنوان حکم زیر نظر رئیس شعبه مربوطه انجام وظیفه می نماید. قضات مجتمع شامل: حسن حمیدیان شورمستی (رئیس مجتمع) - حسن جمشیدی عینی (معاون اول) - عبداله هاشم یعقوبی (معاون ارجاع) - مهین دخت داودی (سرپرست اجرای احکام) - علی حسن علیزاده (مدیر دفتر کل) - سید داود معنوی (رئیس شعبه ۲۳۱) - محمد اعظمی پارسا (رئیس شعبه ۲۳۲) - محمد دهقان منشادی (رئیس شعبه ۲۳۳) - حسن آذرمی پور (رئیس شعبه ۲۳۴) - علی سیفی (دادرس شعبه ۲۳۵) - سید عبدالله دهقان فیروزآبادی (رئیس شعبه ۲۳۶) - هادی هادی پور (رئیس شعبه ۲۳۷) - ابراهیم میرغفاری (رئیس شعبه ۲۳۸) - محمود فرهمند (رئیس شعبه ۲۳۹) - اباصلت

شادفر (رئیس شعبه ۲۴۰) - محمد بقال شیروان (رئیس شعبه ۲۴۱) - علیرضا محمدی طلاسرانی (رئیس شعبه ۲۴۲) - اسماعیل فیض (رئیس شعبه ۲۴۳) - محمد ابوالفتحی (رئیس شعبه ۲۴۴) - حسن خدادادی (رئیس شعبه ۲۴۵) - تقی خلیل زاده اقدم (رئیس شعبه ۲۴۶) - احمد حبیبی (رئیس شعبه ۲۴۷) - عبدالله صلاتی (رئیس شعبه ۲۴۸) - محمدحسین نیکوکلام (رئیس شعبه ۲۴۹) - مجید یوسفی (رئیس شعبه ۲۵۰) - حسین مرادی هرنندی (رئیس شعبه ۲۵۱) - محمد حسن زرگری (رئیس شعبه ۲۵۲) - مصطفی محبی (رئیس شعبه ۲۵۳) - مهدی قلی رضایی (رئیس شعبه ۲۵۴) - سید ابوالحسن موسوی (رئیس شعبه ۲۵۵) - عباس قادری (دادرس شعبه ۱۷۳۳) - عباس داودی مطلق (دادرس شعبه ۱۷۳۱) می باشد.

شعبه ۲۴۶ نیز که در خیابان پاسداران بوستان ۹ مستقر می باشد به اختلافات خانوادگی و امور مربوط به خانواده معظم شهدا رسیدگی می نماید. شعب ۲۴۷ و ۲۴۸ نیز در اداره سرپرستی دادگستری تهران واقع در خیابان ایرانشهر پایین تر از پل کریم خان مستقر می باشد به دعاوی مربوط به رشد رسیدگی می نماید. خاتم ها زینب رنجبر - الهه زیبا - دبیر آشتیانی - سپیده قوامی - سعیده قوامی ماسوله - رقیه وکیلی - مرضیه هاشم نژاد - زهره روزبھانی - عصمت نوروند - معصومه قاضی - فرح خلیلی - سعیده سجادی - لیلا افشار - لادن احمدی - فرحناز خسرو شاهی - معصومه فرقانیا - ثریا طباطبایی و فخری بخشی نیت به عنوان مشاور قضایی و قاضی اجرای احکام انجام وظیفه می نمایند.

گزارش ویژه

مجتمع قضایی خانواده

در یک نگاه

حسن حمیدیان - سرپرست مجتمع قضایی خانواده ۱

هر چه بیشتر به سوی هر چه کمتر برویم

دارای دکترا در رشته حقوق خصوصی و مدرک کارشناسی ارشد در دو رشته حقوق عمومی و حقوق بین الملل، عضو هیئت علمی و مدرس دانشگاه های تهران می باشد. کار قضایی را از سال ۱۳۵۸ شروع نموده و در سمت های مختلف دادسرا، دادگاه انقلاب، رئیس دادگستری استان خوزستان، رئیس دادگاه های تجدیدنظر استان خوزستان و سرپرست مجتمع های قضایی بعثت و خانواده تهران فعالیت داشته است. وی در سال ۷۸-۷۹ از سوی ریاست جمهوری نشان عدالت دریافت نموده، دارای تألیفات و مقالات متعددی در نشریه های داخلی و خارجی مانند *de finder* است که دارای مقام مشورتی با شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد می باشد.

جنابعالی پس از تصدی، چه اقدامات مهمی در امر مدیریت مجتمع داشته اید؟

روزی که وارد مجتمع شدم مجتمع دارای ۳۶ هزار پرونده دپو شده از قبل بوده که با توجه به اینکه امروزه تخصص ایجاب می نماید که ما هر چه بیشتر به سوی هر چه کمتر برویم در این مجتمع به علت کثرت پرونده های وارده و کمبود کادر قضایی و اداری و همچنین کمبود پاکس های سازمانی با حجم فزیه و عظیمی از مشکلات روبرور بودیم که در اولین ملاقات با ریاست محترم قوه قضائیه طرح ساماندهی مجتمع قضایی را در ۳۸ صفحه خدمت معظم له تقدیم نمودیم و پس از آن به فکر رفع کاستی های مجتمع بوده و با کمک و مساعدت های بی دریغ ریاست محترم کل توانستیم وضع موجود آن روز را به وضع نسبتاً مطلوب امروز تبدیل نماییم.

همانطوری که می دانیم محدوده قضایی مجتمع خانواده تهران قریب به ۱۶ میلیون ایرانی ساکن تهران و ایرانیان مقیم خارج از کشور را در بر می گیرد، لذا به نظر می رسد که کار در چارچوب و اشل مجتمع خانواده نمی تواند جوابگویی نیازهای مراجعین به این مجتمع باشد برای حل این مشکل در فکر ایجاد پایگاه های فراتر از یک مجتمع افتاده که در نتیجه توانستیم از طریق بلندترین منبرهای کشور این شبکه های تلویزیونی داخل و خارج به این امر مهم بپردازیم و دریچه های جدیدی را با اطلاع رسانی دقیق و به موقع به سوی مراجعین، بگشاییم - بدیهی است که امروز اطلاع رسانی و توجه به افکار عمومی مطلبی است که همه دولت ها، حکومت ها، صاحبان مناصب و محفل های فکر و کانون های

اندیشه نسبتاً به آن احساس تعهد می نمایند. ریاست محترم قوه قضائیه نیز در بدو ورود خود به تشکیلات قضایی متوجه این خلاء عظیم گردیده و تمامی تلاش خویش را به کار گرفتند تا این نقص عظیم در تشکیلات برطرف گردد که از ثمرات و برکات مدیریت معظم له انتشار نشریه «ماوی» در کشور و ماهنامه «قضاوت» در دادگستری استان تهران می باشد. به امید روزی که فراتر از این عمل نموده و دستگاه قضایی بتواند شبکه ای مخصوص در این رابطه راه اندازی نماید.

در مجموع باید عرض کنم که در حلول ۲ سال گذشته در راستای هدف ریاست محترم قوه قضائیه ۱۰ هزار دقیقه برنامه زنده تلویزیونی در شبکه های مختلف داخلی و خارجی و هفته بزرگداشت قوه قضائیه و برنامه های قوه قضائیه در سیما برای دانش افزایی حقوق خانواده و زدودن فقر اطلاعات قضایی برنامه رایبه گردیده است. در رابطه با کمبود شعب طلی ملاقات با ریاست محترم قوه قضائیه مجوز افزایش ۲۰ شعبه دیگر از دادگاه خانواده را صادر نمودند که با این مجوز شعب خانواده تهران از ۳۰ شعبه به ۵۰ شعبه ارتقاء یافته است که هم اکنون قریب ۳۶ شعبه آن فعال می باشد. در رابطه با کمبود پرسنل اداری نیز نسبت به جذب قریب ۷۰ نفر اقدام که این امر نیز با موافقت ریاست محترم قوه قضائیه انجام گردیده است.

یکی از معضلات این مجتمع عریضه نویس های فاقد صلاحیت بیرون مجتمع و همچنین افرادی بوده است که تحت عنوان داوران دلالی می نمودند، که این دو معضل نیز با برنامه ریزی درست حل گردیده، بدین صورت هم اکنون کلیه دادخواست های این مرکز پس از مشاوره با بیش از ۳۰ قاضی و مدیر دفتر در چارچوب های خاص مشخص، تهیه و به کامپیوتر داده شده و هم اکنون دادخواست های رایبه شده به دادگاه ها به صورت کامپیوتری رایبه شده است.

با توجه به اینکه قضات و مدیران دفاتر چارچوب آن را تهیه نموده اند، آراء از هر گونه نقص میزری و در نتیجه دوباره کاری انجام نخواهد شد و به صورت کلی نیز عریضه نویسان فاقد صلاحیت بیرون جمع آوری گردیدند، به صورتی که حتی یک عریضه نویس متفرقه در بیرون مجتمع مشاهده نمی گردد و این واحد تحت نظر این مجتمع انجام وظیفه می نمایند.

برای حل معضل داوران خارج از مجتمع که به دلالی می پرداختند، طی پیشنهادی به ریاست محترم قوه قضائیه این معضل مرتفع گردید. در رابطه با کمبود رایانه این مطلب نیز با مساعدت اداری مالی استان برطرف و هم اکنون دادنامه ها به صورت کامپیوتری تایپ و رایبه می شود. در رابطه با واحد مددکاری مستقر در مجتمع قضایی که در کنار دادگاهها به تحقیق و بررسی نسبت به شرایط زوجین و تحقیقات محلی در جهت کشف

حقایق و ایجاد راه حل مناسب برای بازگشت زوجین به زندگی و تحقیق بررسی نسبت به اعتیاد زوج و مجهول امکان بودن یکی از زوجین و بررسی نسبت به متناسب بودن مسکن معرفی شده از جانب زوج که آیا با شئونات زوجه متناسب هست یا نیست بپردازند.

همچنین بررسی در مورد صلاحیت اخلاقی زوجین در خصوص حضانت فرزندان و تحقیق پیرامون عسر و حرج زنان، وضعیت روحی و روانی یکی از زوجین اقدام می نمایند و نسبت به کمبودهایی که این واحد روبرو بوده اقدامات لازم صورت گرفته است. برای تأمین امنیت خانواده ها به ریاست محترم قوه قضائیه پیشنهاد تشکیل پلیس خانواده به عنوان ضابطین خاص دادگاه خانواده شده است. که امید داریم این امر نیز به زودی انجام گردد. زیرا ضابطین خانواده با ضابطین جنایی باید متفاوت باشد. اما برای تأمین امنیت خانواده ها با توجه به اینکه بیش از ۸۵ درصد مراجعین این مرکز از زنان تشکیل می دهند و ممکن بود در رفت و آمدهایی که به این مرکز برایشان مشکلاتی بوجود آید واحدی را در این مجتمع به نام تاکسی تلفنی مخصوص خانواده ایجاد شد که راننده های آن با تشکیل پرونده در واحد حفاظت مجتمع گزینش شده و نگرانی های اجتماعی نیز از این طریق مرتفع گردیده است و هم اکنون خانمی که از مجتمع به محل زندگی خود برمی گردد با ماشین مشخص یا راننده مشخص و گزینش شده و مبدأ و مقصد مشخص و ثبت و ضبط آن در دفتر مخصوص انجام می گردد.

در فکر این هستیم که تعدادی راننده زن نیز بر این امر مهم در تاکسی تلفنی خانواده ها به کار گرفته شود. در خصوص کمبود فضای ساختمانی نیز با هماهنگی ریاست محترم کل دادگستری و تأکیدات ریاست محترم قوه دایر بر ایجاد مجتمع در چهار منطقه تهران (شرق - غرب - شمال - جنوب) با اختصاص ساختمان شماره یک و ساختمان شماره دو (میرداماد) بخش مهمی از این مشکل حل گردیده است و هم اکنون حدود ۲۸ شعبه زیر نظر مجتمع شماره یک در اتوبان شهید محلاتی و ۹ شعبه در مجتمع شماره ۲ در میدان ونک مشغول به فعالیت هستند و تلاش هایی نیز برای ایجاد مجتمع شماره ۴ و ۳ از سوی دادگستری تهران صورت پذیرفته است. با توجه به اینکه بعضی از مسائل دادگاه خانواده فوری است؛ مانند ملاقات طفل شیرخوار، دادن طفل شیرخوار به مادر که عدم سرعت در رسیدگی به این گونه پرونده ها ممکن است ضایعات و خطراتی برای طفل و مادر در برداشته باشد، واحدی را به نام واحد ابلاغ ویژه در مجتمع ایجاد که ظرف ۲۴ ساعت امر ابلاغ اوراق قضایی در این گونه پرونده انجام می پذیرد، ضمناً برای رسیدگی به پرونده هایی که بیش از یک سال به

اقدامات خود را به دادگاه بدهد و دادگاه صحت و سقم آن را بررسی نماید.

علاوه بر اینها نظارت در دستگاه قضایی پروسه خاص خود را دارد. از نظر قضایی دیوانعالی کشور به عنوان دادگاه تفکر و تعقل و از نظر انتظامی و تخلف قضایی نیز دادسرا و دادگاه انتظامی قضایی مسؤول پیگیری آن می باشند. اما در مجموع نظارت اداری را برای مقایسه پیشرفت و مقایسه بایدها و هست ها و رفع کردن موانع برنامه ریزی قبول داریم. زیرا اشتباه عنصر اجتناب ناپذیر آدمی و انسان است و ضعف نیز لازمه وجود. اما این مطلب را هم باید بازگو کنم که قرار دادن همکاران در خط جرمه، شجاعت قضایی را که سنجش مهمی از امنیت ملی ما را تشکیل می دهد از آنها خواهد گرفت و انرژی عاطفی را نیز از میان برده و منجر به از بین رفتن خلاقیت و کاهش کیفیت و افزایش استعفا و کاهش یاروری و همان چیزی که به یائسگی مردانه معروف است خواهد انجامید.

■ در خصوص جذب برخی از درآمدهای جنبی از قبیل واحدهای چاپ و تکثیر، عرضه نویسی، بوفه، پارکینگ، تاکسی تلفنی، واحد داوری و درآمدهایی که بعضاً مشاهده می گردد چگونه هزینه می شود؟

همان روال و روندی که در سایر مجتمع ها و دادگستری ها برقرار است در این مرکز نیز همانگونه عمل می گردد که البته در این مورد نیز شورای برنامه ریزی استان در فکر ارائه راه حلی مناسب تر در رابطه با امور یاد شده می باشد.

■ مجوز قانونی شما در خصوص تأسیس واحدهای حکمیت در این مجتمع برای آگاهی بیان فرمائید.

در ملاقاتی که با ریاست محترم قوه در سال گذشته داشتم معظم له فرمودند شأن نزول آیه حکمیت مربوط خانواده است، چرا شما واحد حکمیت را راه اندازی نمی کنید؟ که با کسب اجازه از محضر ایشان این واحدها در مجتمع خانواده راه اندازی گردید و برخی از پرونده ها بدو به این

می توانید سری به شعب بزیند و احکام را ملاحظه فرمایید هر چند که وظیفه شما چیز دیگر است. اگر هم از مطالب استاندارد فرم تهیه شود مانند نام: ... نام خانوادگی: ... چه اشکالی دارد.

■ جنابعالی آیا نظارت بر صدور آراء دارید؟

برای اطلاع جنابعالی عرض می کنم که نظارت ما از نوع خاص خودش می باشد. اگر منظور از نظارت یعنی مقایسه عملکرد ما بر استانداردهای لازم جهت شناسایی نقاط ضعف و اصلاح آن است، بله، چنین نظارتی در تشکیلات ما به صورت مستمر وجود دارد. لذا نظارت ما فشاری بر درستی هاست نه بزرگ نمودن نادرستی ها. سعی می شود با صحیح نویسی در رابطه با عملکرد کارکنان اداری مکانیزم یادگیری طرف مقابل شناخته شده و با آنها ارتباط برقرار کرد و مفاهیم درست را انتقال داد. اعتقاد بنده این است که نظارت و برنامه ریزی دو لبه یک پیچی هستند.

زیرا برنامه ریزی بدون نظارت محکوم به شکست است و نظارت بدون برنامه زائد و هزینه بر می باشد. در نظارت نوع خاص سعی می گردد از کار انتقاد شود نه از کارمند و به نظر اینجانب اگر افراد در جایگاه واقعی خود قرار بگیرند، نیازی به این همه نظارت نخواهیم داشت تمام گرفتاری های ما این است که بسیاری از افراد در پست خودشان کار نمی کنند و همین دسته از افراد هستند که مشکل آفرین می شوند در مجموع در رابطه با قضات اعتقاد بنده این است که استنباط دادرسان نظارت بردار نیست و هیچ هیئتی حق ندارد اگر استنباط قضایی دادرسان را مخالف عقیده خود دانست او را هدف ایراد قرار دهد؛ چه از نظر کفایت دلیل و چه از نظر تطبیق مورد با قانون زیرا همه اینها حمل بر نظر قضایی است و داخل در امور فطری می باشند، دادرسی که از نظر خود پیروی نموده و به نظر او دلایل کافی برای احراز مجرمیت یا ... بوده است. حتی مرجع عالی مانند دادگاه تجدیدنظر یا دیوان عالی کشور همین قدر اختیار دارد که آن حکم را از اعتبار قانونی بیندازد و زائد بر آن اثری ندارد. به همین دلیل است که می گویند هیئت تحقیق و تفحص نتیجه

طول انجامیده بود، دادرس ویژه ای تعیین و در طول ماه های گذشته با تلاش این دادرس و همچنین همکاری شعب بیش از ۲ هزار پرونده این چنین رسیدگی گردیده. لازم به یادآوری است به پرونده ۲۰۰ نفر زندانیانی که به دلیل عجز از پرداخت مهریه در زندان به سر می بردند. در راستای سیاست ریاست محترم قوه قضائیه در وقت فوق العاده به وسیله دادرس ویژه رسیدگی و پس از اثبات اعسار، آنها از زندان آزاد گردیدند. ناگفته نماند در طول دو سال گذشته قریب ۲۰ هزار پرونده از موجودی این مجتمع کسر گردیده و در واقع ۱۴ کسر از موجودی کل استان تهران را به خود اختصاص داده است.

همه اینها به منزله نفی اقدامات خوبی که در مدیریت گذشته انجام گردیده نمی باشد، بلکه هدف ما به کمال رساندن آن اقدامات خوب بوده است.

در همین جا دارد از ریاست محترم قبلی مجتمع جناب آقای قدیانی که در واقع بنیان گذار این مجتمع نیز به حساب می آیند تشکر و قدردانی شود.

برای رفاه حال مراجعین یک شعبه بانک ملی در داخل ایجاد کردیم که برای اخذ وجوه و خدمات بانکی و تسریع روند کار و جلوگیری از معطل ماندن ارباب رجوع بسیار موثر است که با این مورد توانستیم بخش دیگر از مشکلات مجتمع را مرتفع کنیم.

تشکیل واحد ارشاد و امداد در دادگاه خانواده که متشکل از ۱۶ نفر از لیسانسه های حقوق که این واحد نیز جهت هدایت سریع مراجعین اقدامات خوبی را در جهت یاری رساندن آنها در ارائه مشکلات قضایی ارائه نمودند. خرید و نصب XR برای بازرسی مراجعین که به صورت بدنی انجام نگیرد که این امر جهت سرعت دادن به امور و کم کردن تردد و جلوگیری از تنش های احتمالی بسیار موثر بوده است. افزایش ۱۰ شعبه دادگاه به شعب قبلی گامی دیگر در کم کردن وقت رسیدگی و همچنین بر طرف کردن مشکلات مراجعین به حساب می آید. در رابطه با بانوان بی بضاعت هزینه تمبر آنها و همچنین هزینه تهیه دادخواست و داوری آنها به صورت رایگان و از طریق درآمدهای جانبی مجتمع تامین می گردد.

اختصاص یک شعبه از دادگاه خانواده برای رسیدگی به پرونده های دختران فراری و همچنین دخترانی که پدران آنها با ازدواج آنها مخالف می نمایند، انجام کارهای پژوهشی و تحقیقات و ایجاد صدای مشاور و اختصاص قاضی ناظر زندان، شرکت در جلسات مجمع تشخیص مصلحت نظام، از دیگر امور محسوب می گردد. ■ شایع است که در دادگاه خانواده تمامی امور و مطالب (قرار - احکام و ...) به صورت فرم است، آیا صحت دارد؟

واحد ارجاع و آنها وظیفه دارند ظرف بیست روز مساعی خود را در جهت ایجاد سازش به کار گیرند که اگر تلاش آنها موثر واقع نگردد، بعد از بیست روز پرونده‌ها به دادگاه ارجاع شده و رسیدگی قضایی شروع می‌شود. لازم به یادآوری است هر یک از این واحدها زیر نظر یک شعبه دادگاه انجام وظیفه می‌نمایند و مسؤولیت کلی آنها با یکی از معاونین قضایی مجتمع می‌باشد.

■ تا چه اندازه جناب‌عالی خصوص امکانات رفاهی برای کارکنان زیر مجموعه خود اقداماتی را انجام داده‌اند؟

در حد امکانات و مقدرات انجام وظیفه نموده و شما پاسخ آن را می‌توانید از همکاران محترم قضایی و اداری دریافت نمایید.

■ شرایط تعیین حکم و صدور ابلاغ برای آنها چگونه است؟ از چه محلی به آنها حقوق ماهیانه پرداخت می‌گردد؟

واحدهای حکمیت ما فقط در جهت ایجاد سازش تلاش می‌کنند و هیچ اقدامی قضایی از سوی آنها صورت نمی‌پذیرد. این افراد دارای مدرک تحصیلی لیسانس حقوق، روانشناسی و معارف اسلامی می‌باشند و به صورت افتخاری انجام وظیفه می‌نمایند.

■ در اجرای تأسیس واحدهای حکمیت نحوه ایجاد سازش بین زوجین و اتخاذ تصمیم از طرف حکم چگونه تبیین شده است؟ و چه تأثیری در کاهش پرونده‌های این مجتمع دارد؟

واحدهای حکمیت هنوز در ابتدای راهی مهم قرار دارند و اگر از ظرفیت کامل آن‌ها استفاده می‌تواند بین ۱۰ الی ۲۰ درصد پرونده‌های ارجاع شده را به صلح و سازش رسانده و مختومه نمایند.

■ در خصوص تشکیل واحد داور و جذب افرادی که در آن قسمت فعالیت می‌نمایند چگونه است؟ در مقررات مربوط به داور و سه مرحله وجود دارد: ۱- معرفی داور از بستگان درجه یک ۲- در صورتی که از بستگان درجه یک معرفی داور ممکن نگردیده از سوی بستگان و اقوام دیگر باید داور معرفی شود. ۳- اگر هیچ‌یک از دو مورد فوق‌الذکر میسر نگردد دادگاه‌ها باید داور را تعیین و پرونده جهت اخذ نظر داوران به داور ارجاع شود.

سابقاً دادگاه‌ها داوران را از میان کارمندان تعیین می‌نمودند و حق الزحمه داور و نیز تعیین و به آنها پرداخت می‌شد که پس از بخشنامه ریاست محترم قوه قضاییه بر اینکه داوران از میان کارکنان دادگستری تعیین نگردند، وجود افراد دلال در اطراف مجتمع و بعضاً با اهداف سوء از وضع پیش آمده سوء استفاده‌هایی می‌نمودند که اینجانب پس از تصدی مسؤولیت این مجتمع با کسب اجازه از ریاست محترم قوه اقدام به تأسیس واحد داور در مجتمع نمودم که داوران این واحد

داور شرایط مقرر و نیز افرادی هستند که از کبر سن برخوردار و اهل حل و عقد نیز می‌باشند. لذا با تأسیس این واحد مراجعین این مجتمع برای انتخاب داور از نوع سوم به افراد بیرون از مجتمع مراجعه نخواهند نمود و همه آنها مجبور به ترک اطراف مجتمع گردیدند.

هم‌اکنون چه از نظر داور و چه از نظر عریضه‌نویسی حتی یک عریضه‌نویس یا داور متفرقه در اطراف مجتمع وجود ندارند. حق الزحمه داور نیز برابر مقررات از طرفین اخذ و حقوق داوران و سایر هزینه‌های این واحد از این درآمد تأمین می‌گردد.

■ توقیف سرقفلی در مقابل مطالبه مهریه خانم‌ها با فوت همسرشان که سرقفلی با انتقال قهری به وراثت منتقل می‌شود، چنانچه سرقفلی مذکور به کارشناسی و مزایده گذاشته شود آیا اجازه مالک برای انتقال سند لازم است یا خیر؟

زوجه می‌تواند از منافع سرقفلی استفاده نماید، اما در خصوص مالکیت آن نمی‌تواند. زیرا طبق ماده ۴ قانون اجرای احکام حق انتقال مورد مزایده وجود ندارد، زیرا مالکیت وی محقق نیست. اما انتقال منافع سرقفلی برای محکوم له بلاشکال است.

■ آیا بیمه حق عمر بیمه شده پس از فوت به عنوان دین از ماترک متوفی (مثلاً در قبال نفقه‌های معوقه و مهریه) در صورت صدور حکم آیا قابل توقیف است یا خیر؟

بله - از بیمه عمر سود متعلق به آن پس از فوت شوهر، زوجه می‌تواند در رابطه با مهریه خود آن را وصول نماید. این مسئله همانند حساب پس انداز دراز مدت یا کوتاه مدت می‌باشد. لذا به دستور دادگاه مؤسسه بیمه موظف است حقوق بیمه‌گذار را به نفع محکوم له در وجه او پرداخت نماید.

■ به نظر شما خانواده‌ها چگونه باید کانون خانوادگی را حفظ نمایند؟

اولین مطلبی که زوجین در روابط خانوادگی باید توجه داشته باشند این است که به تفاوت‌ها ایمان داشته باشند و وجود تفاوت دلیل نقص دیگری نیست. بلکه تفاوت‌ها اعجاز آفرینش هستند. زن و مرد در جسمانیت اختلاف و تفاوت دارند، اما در انسانیت یکسان هستند و در عقل ذاتی هم یکسان هستند و در عقل آکسایمی بستگی به کشف لیاقت هر یک از آنان دارد. باید به سرنوشت خوب اعتقاد داشته باشند؛ زیرا بر اساس «اصل انتظار» به آدمی آن چیزی می‌رسد که منتظرش می‌باشد. در روابط زندگی باید عاطفه وجود داشته باشد نه خط فاصله. باید با هم هم‌نفس باشند نه هم‌قفس. در زندگی نه دست به سینه باشند و نه دست به کمر. از ویروس «من» بپرهیزند و بدانند که در اختلافات و یا خدایی نکرده در طلاق هیچ برنده‌ای وجود ندارد، همه

بازنده هستند و در پاره شدن زنجیر میثاق مشترک اولین حلقه‌ای که پاره می‌شود حلقه فرزندان ما هستند. لذا چقدر زیباست که اختلافات خود را با گفتگوی درست حل نمایند. زیرا بعد از نظافت، بهداشت کلام مهمترین مسئله است که باید رعایت شود. در زندگی و در اولین گفتگوها از کلمات تشکرآمیز استفاده نمایند. زیرا انسان‌های موفق همیشه از این نوع کلمات استفاده می‌نمایند.

بدیهی است نوع کلمات در قضاوت و سلامت روحی و روانی افراد بسیار موثر است و نهایتاً به قوانین ثابت زندگی احترام گذاشته و در نقاط داغ زندگی حرکت نکنند و مرزها را نشکنند و به فکر حیثیت مشترک باشند. زیرا حیثیت زن و مرد هرگز قابل تفکیک نیست و در یک کلام همدیگر را به خاطر کمبودهای گذشته و حال مجازات نمایند و از انتقاد نهراسند.

■ بازرسی در مجتمع چگونه انجام می‌شود؟ در نفس نظارت و بازرسی هیچ گونه شک و شبهه‌ای وجود ندارد و از یک اجماع عمومی برخوردار است. زیرا باز خوردی که از اطلاعات ناشی از بازرسی دریافت می‌شود به مدیر یک تشکیلات این فرصت را می‌دهد که آنچه در حال وقوع است با آنچه که برنامه ریزی شده مقایسه و اختلاف آن‌ها را در یابد و سپس برای رفع آن اقدام نماید. از این نظر بازرسی یک تشکیلات یعنی مقایسه بین باید‌ها و هست‌ها و ابزاری است برای شناسایی مشکل و حل آنها و در واقع کمک به مدیر. در این بازرسی از میزان پیشرفت کار مطلع و بر اساس آن فعالیت‌های سازمانی تنظیم می‌گردد.

پس هدف بازرسی مقایسه برنامه‌هایی است که داده شده و هدفهایی که اعلام گردیده که آیا این برنامه‌ها و اهداف تعیین شده از قبل به مرحله اجرا رسیده است یا خیر و اگر به مرحله اجرا نرسیده باشد علت امر چیست. در یک بازرسی علمی علت‌ها به مدیر تشکیلات بازگو می‌گردد تا موانع را برطرف نماید. این بازرسی ارتباط نزدیک با برنامه ریزی یک مدیر دارد یعنی همراه مدیر و شریک و مؤید اوست.

■ آسیب‌های بازرسی و نظارت: ۱- اولیین مشخصه ذاتی یک بازرسی آن است که متخصص در کار خود باشد ۲- یک سروگردن بالاتر از فردی باشد که از تشکیلات زیر مجموعه او بازرسی می‌نماید. ۳- از نظر وزن قضایی و قد و قامت اجتماعی باید مورد پذیرش کنترل شونده باشد ۴- یک بازرسی در بازرسی خود باید واقع بینانه عمل نماید، زیرا اگر نظرات او از واقعیت گرفته نشود نمی‌تواند آنها را با واقعیت‌ها تطبیق دهد ۵- در شناسایی و کشف حقیقت نقاط ضعف و قوت را هم مد نظر قرار داده ۶- نتیجه‌گیری نهایی را پس از اندازه‌گیری کمیت و کیفیت کار ترسیم و اعلام نماید. ۷- پس از پایان

آن بی شخصیت جلوه داده شود هیچ عظمتی محقق نخواهد شد. اگر انتقادی هست باید انتقاد به یک قطعه کار باشد نه آنکه موجبات توهینی به افراد فراهم شود. اگر در بدو انتصاب افراد را در جایگاه واقعی خود قرار دهیم و هر کس در پست خودش مدیریت نماید دیگر نیازی به این همه بازرسی نبود. شکایات مردم به خاطر این است که افراد در جایگاه واقعی خود نیستند و الا کسی که ۸ ساعت کار می کند نباید وقت کم آورد و یا موجبات نارضایتی مردم را فراهم نماید. نارضایتی مردم یقیناً از عدم شایستگی و عدم صلاحیت مدیران است. لذا باید سعی شود جایگاهها مخدوش نگردد. کارمند بد یک مدیر، شاید کارمند رویایی مدیر دیگر باشد. زیرا ممکن است در جایگاه واقعی خودش او را به کار گیرد. در هر حال در بازرسی از نوع دوم یعنی بازرسی غیر عملی به نظر می رسد به دلیل فاسد بودن، ابزار آن میوه درخت مسموم را دارد و نباید قابل استناد باشد.

در مجموع باید بگوییم هیچ کس با بازرسی مؤمنانه و علمی مخالف نیست و اگر یک بازرسی خوار راه یک مدیر را بازگو نماید هم از آن استقبال می نماید. به قول شاعر به نزد من آن کس نکو خواه توست/ که گوید فلان خار در راه توست.

«مهندخت داودی» سرپرست اجرای احکام مجتمع خانواده ۱

اجباری شدن دخالت وکیل حلال نیمی از مشکلات است

دارای لیسانس حقوق از دانشگاه تهران و از سال ۱۳۵۳ شروع به کار قضایی نموده است و در سمت های دادرسی علی البدل دادگاه های بخش تهران، رئیس شعبه ۲۷ دادگاه بخش تهران، دادرسی علی البدل دادگاه های شهرستان تهران، دادیار دادرسی عمومی تهران، مشاور امور محجورین، مشاور دادگاه مدنی خاص، مستشار اداره حقوقی قوه قضائیه و معاون قضایی مجتمع قضایی نارمک فعالیت داشته و در حال حاضر معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان تهران و سرپرست اجرای احکام مجتمع قضایی خانواده ۱ می باشد.

■ روزانه چند پرونده به اجرای احکام ارسال می گردد و بیشتر پرونده مربوط به چه نوع دعوائی است؟ طبق آخرین آمار وارده پرونده های ارسالی به اجرای احکام مجتمع شماره یک ۷۵۶ قمره در ماه گذشته بوده است. که بیشترین عناوین مربوط به مهریه - جهیزیه - نفقه - تمکین - حضانت - ملاقات و اجرت المثل - طلاق ها به تقاضای زوج و تعدد کمی همه مطالبه نصف دارایی

بازرسی خواسته می شود تا زمانی که یک بازرسی به یقین نرسیده موضوعی را اعلام ننماید، مثلاً یک بازرسی در بررسی خود نباید بگویی، در اینجا یک میلیون تومان اختلاس شده است بلکه باید بگویند یک میلیون اختلاف حساب وجود دارد، زیرا عنوان اختلاس بعد از رسیدگی قضایی در دادگاه و صدور حکم است و با توجه به اینکه بازرسی قضایی بسیار حساس است و قضایات همانند ظروف عتیقه هستند با یک خش کوچک و با یک خط نازک از اعتبار می افتند باید حساسیت بیشتری به خرج داد. هدف بازرسی غلبه یافتن بر مدیر و یک سو نگری نیست بلکه هدف آن روشننگری است و روشننگری و تحقیقات با رسواگری فرق دارد. کلماتی که در بازرسی به کار می رود دقیق و صحیح باشد؛ زیرا در مسائل قضایی هر کلمه ای متضمن اندیشه ای خاص است. در بازرسی علمی سعی می شود با صحیح نویسی و عکس نویسی و با پافشاری بر درستی ها و نه بزرگ نمایی نادرستی ها مدیریت یک تشکیلات هدایت شود. در اینجا ست که یک بازرسی بدو مسائل تشکیلات را باید از خود مدیر بپرسد یا توجه به مسائل فوق هم کسانی که در گذر از این گونه محورهای حساس در تشکیلات قضایی هستند باید احتیاط بیشتری را اعمال نمایند.

■ آفات بازرسی غیر علمی: بازرسی علمی خلاقیت ها را از بین می برد و نارضایتی ها را نیز افزایش می دهد در نتیجه آثار آن به صورت کاهش کیفیت در تشکیلات و برخورد های خشن با ارباب رجوع، افزایش استعفا و نقل و انتقالات بسیار و نیز ترک خدمت و پخش شایعات ظهور و بروز پیدا می کند. زیرا در بازرسی غیر علمی فرد شاید به صورت ظاهر مطیع باشد اما در باطن عصیانگر، و این عصیان را در هر فرصتی که به دست آورد اعمال می نماید. نتیجه این نوع بازرسی کاهش باروری و همان چیزی که به پانسگی مردانه معروف است می انجامد. زیرا همه انسانها در گرو احساسات و عواطف خود هستند و در بازرسی غیر علمی به این نکته مهم توجه نمی گردد. در بازرسی غیر علمی به درخت توجه می شود اما به جنگلی که در کنار آن وجود دارد توجه ای نمی گردد و یا برای نجات دادن یک درخت حاضرند یک جنگل را از بین ببرند که این نوع تفکر در بازرسی یک تفکر غیر منسجم و فاقد کلان نگری و برنامه ریزی درست و در واقع نوعی جزئی نگری است که با این جزئی نگری اذهان کارکنان نگران می گردد و با ذهن نگران زیباترین صحنه ها نیز به چشم نمی خورد. زیرا سلامت ذهنی سلامت جسمی را نیز در پی دارد. وظیفه بازرسان است که به شخصیت افراد به هنگام بازرسی و کرامت انسانی آنها توجه داشته باشند. همانطور که در جامعه بی شخصیت هیچ عظمتی محقق نمی شود در یک تشکیلاتی که مدیر

بازرسی یک نسخه از آن را به مدیر مربوطه دهد تا مورد بهره برداری آن مدیر قرار گیرد. ۸- نکات ناگفته عملکرد یک مدیر را که شاید از روی تواضع و تقوی و خلوص مطرح نشده باشد بیان نماید. نتیجه چنین بازرسی یقیناً مچ گیری نخواهد بود، بلکه نوعی دستکاری مدیر و کمک و مساعدت به دولت؛ زیرا این گونه بازرسی ها فقط به پرونده در سیستم نمی گردد، بلکه از بازرسی به عنوان یک امر آموزش دهنده، ناظر، راهنما، منتقد، هشدار دهنده و همچنین هدایت کننده در مبادلات درون سیستم نگاه می کنند و خود را شریک مدیر می دانند. بازرسی علمی اشتباه را عنصر اجتناب ناپذیر کار می داند و ضعف و نقض را لازمه وجود هر انسانی و با توجه به اینکه هر انسانی آمیزه ای از نیکی و بدی است اشتباهات را (نه تخلفات) به چشم تجربه می نگرد و نهایتاً یک بازرسی علمی اشتباهات را می بیند و تذکر می دهد و می بخشد چرا چون همانند انسان های بزرگ، بازرسی علمی نیز بزرگ است. در بازرسی علمی هیچگاه حب و بغض وجود ندارد.

خداوند سبحان هم برای آنکه مبادا بغض در حب دخالت نماید و اثر گذار باشد برای نوشتن حسنات و سینات دو فرشته جداگانه قرار داده است. لذا فرشته ای که بدی ها را می نویسد، خوبی ها را نمی نویسد، تا مبادا در او اثر گذار باشد و یا فرشته ای که خوبی ها را می نویسد در هر حال پلان کار در بازرسی علمی پلان سبب و گلابی است. چنین بازرسی یک بازرسی عادلانه، مؤمنانه و شجاعانه است نه بازرسی غیر علمی و ضعیف و ناقص که مخرب تر از فقدان بازرسی است. زیرا در بازرسی ناقص و غیر عملی گزارش نادرست ارائه می شود. و گزارش نادرست بعدها پایه گذار سیاست نسنجیده و نادرست می گردد و در اینجا ست که می گویند: گزارش ناعادلانه بخشی از سیستم ناعادلانه می شود.

اما بازرسی غیر علمی از بازرسی به عنوان خط جرمه استفاده می کند و هدف بازرسی غلبه نمودن بر فرد است. در صورتی که خط جرمه، محل امنی برای بازرسی کردن و دفاع کردن یک مدیر نیست. این گونه بازرسی ها انرژی عاطفی و روحی را از بین می برد و امروزه اصل اتکای روانی مقدم بر اصل اتکای جسمانی است و اگر ما بخواهیم افراد را همیشه زیر ذره بین بگیریم دنیای زیر ذره بین برای همه ما یک دنیای شگفت آوری است. ما نیساید همه مسائل را در بعد میکروسکوپی نگاه کنیم. به قول عرفای ما: خدایا اگر ستار العیوب نبود ما از رسوایی گناهان چه می کردیم. لذا به این اصول و سایر اصول دیگر مانند اصل اصالة الصحة اسلام و قاعده جب حتی در بازرسی باید پایبند باشیم و هدف از بازرسی را اصلاح عملکرد و حذف زوائد بدانیم نه شکستن افراد و با توجه به اینکه در یک بازرسی نظریه یک